

ПЕРЕГЛЯНУТЕ СЛІДЧЕ ІНТЕРВ'Ю: ВЕРСІЯ 2021 РОКУ

А. ВСТУП

Мене звати [ім'я]. Сьогодні [дата], зараз [година]. Я опитую [ім'я дитини] у [локація].

Переконайтеся, що диктофон увімкнено.

Привіт, [ім'я дитини], я радий/а познайомитися з тобою сьогодні. Як у тебе справи?

Мене звати _____ і моя робота полягає в тому, щоб розмовляти з дітьми про те, що з ними сталося. Як бачиш, у нас тут є відеокамера. Вона запише нашу розмову, щоб я міг/могла запам'ятати все, що ти мені розповіси.

У вступі доречні прояви доброзичливості:

Тобі зручно?

Чи можу я щось зробити, щоб тобі було більш зручно?

В. НАЛАГОДЖЕННЯ КОНТАКТУ (ДОВІРИ) Й ТРЕНУВАННЯ НАРАТИВНОЇ РОЗПОВІДІ

В.1 Тепер, [ім'я дитини], я хочу з тобою познайомитися краще. Розкажи мені, чим ти любиш займатися.

Чекайте, поки дитина відповість.

Якщо дитина відповість, висловіть вдячність і підкріпіть її:

Дякую, що поділився/лась цим зі мною, це допомагає мені краще з тобою познайомитися.

Я радий/а, що ми краще познайомилися.

Потім перейдіть до пункту В.3, якщо вважаєте, що дитина може відразу перейти до тренування розповіді.

Якщо дитина не відповідає, відповідає коротко або розгубилася, ви можете сказати:

Я знаю, що ми зустрілися вперше, і мені дуже хочеться більше про тебе дізнатися.

Я радий/а, що маю змогу сьогодні поговорити з тобою, [ім'я дитини].

Перейдіть до В.2, якщо вважаєте, що необхідно приділити більше уваги побудові контакту (довіри).

Якщо дитина демонструє невербальні ознаки уникання або опору [наприклад, відводить погляд], відразу ж зверніть на це увагу:

[Ім'я дитини], дозволь поглянути тобі в очі.

[Ім'я дитини], сядь до мене ближче.

[Ім'я дитини], я бачу, що ти [плачеш, мовчиш], скажи мені чому, щоб я міг/могла допомогти.

[Ім'я дитини], дякую, що дозволив/ла послухати тебе сьогодні. Будь ласка, розкажи, що у тебе відбувається.

В.2 Я справді хочу краще з тобою познайомитися, [ім'я дитини]. Я хотів/ла би, щоб ти розповів/ла мені, що тобі подобається робити в школі, під час перерви, після школи.

Чекайте на відповідь.

Якщо дитина й далі демонструє ознаки уникання чи опору:

Запросить його/її поговорити на нейтральну тему, обрану до початку інтерв'ю [наприклад, доглядальника дитини можуть попросити розповісти про заняття, які подобаються дитині]:

Я чув/ла, що тобі подобається [заняття, хобі]. Розкажи мені про [заняття, хобі].

Розпитайте про особливі предмети [напр. одяг]:

Бачу, що на тобі [якась особлива річ, напр., футболка з емблемою футбольної команди]. Розкажи мені про [цю річ].

Запропонуйте дитині можливість помалювати :

*[Ім'я дитини], хочеш намалювати [те, чим тобі подобається займатися, якусь веселу подію]?
Ось олівці й папір.*

В.3 А тепер, [ім'я дитини], розкажи трішки більше про [заняття, яке згадувала дитина].

Уникайте телепередач, відео чи вигаданих історій.

Чекайте на відповідь.

В.4 [Ім'я дитини] розкажи мені, що веселого відбувалося з тобою [в школі, в садочку].

В.5 Розкажи мені про [те, що згадувала дитина]. *Використовуйте різні запрошення, щоб запитати про різні теми; одне з цих запрошень повинно бути зосереджене на внутрішньому змісті: думках, почуттях, відчуттях або емоціях.*

В.6 Ти розповів/ла мені про щось [щасливе, приємне, веселе], що з тобою сталося. А тепер розкажи про щось неприємне, що сталося з тобою [в школі, садочку].

Важливо: Не згадуйте місце, де, ймовірно, було вчинене насильство.

В.7 Розкажи про [щось, що згадувала дитина]. *Використовуйте різні запрошення, щоб запитати про різні теми; одне з цих запрошень повинно бути зосереджене на внутрішньому змісті: думках, почуттях, відчуттях або емоціях.*

Якщо дитина розкриває тривожну інформацію, коротко обговоріть її, при цьому показуйте дитині підтримку. Слід перевірити, чи дитина раніше повідомляла про це. Ти розповів/ла мені про [тривожний випадок]. Чи розповідав/ла ти про це комусь із дорослих?

Якщо дитина каже, що ні, запитайте: Хочеш, я допоможу комусь розповісти?

В.8 [Ім'я дитини], ти розповів/ла про [вже описану приємну подію] і [вже описану неприємну подію] і поділився/лася зі мною [емоціями, думками] [якщо це було]. Дякую, що розповів/ла. Важливо, щоб ти знав/ла: можеш розповісти мені про будь-що — як хороше, так і погане.

С. ПОЯСНЕННЯ ОСНОВНИХ ПРАВИЛ І ЇХ ПРАКТИКУВАННЯ

Адаптуйте питання відповідно до рівня розвитку дитини.

С.1 [Ім'я дитини], Мені цікаво з тобою поговорити, і сьогодні ставитиму тобі всілякі запитання.

Якщо я поставлю запитання, яке ти не розумієш, просто скажи: "[ім'я інтерв'юера], я не розумію." Гаразд, [ім'я дитини]?

Пауза

С.2 Якщо я поставлю запитання, а ти не знатимеш відповіді, просто скажи: "Я не знаю". Отже, [ім'я дитини], якщо я запитаю тебе [напр., що я сьогодні їв/ла на сніданок], що ти скажеш?

Почекати на відповідь

Якщо дитина скаже: "Я не знаю", скажіть: Правильно, [ім'я дитини], ти не знаєш, правда?

Якщо дитина спробує вгадати, скажіть:

Ні, [ім'я дитини], ти мене не знаєш, і [напр., тебе не було зі мною, коли я зранку снідав/ла], тож ти не знаєш. Коли не знаєш відповіді, то не вгадуй, будь ласка, просто кажи, що не знаєш.

Пауза

Але якщо ти знаєш або пригадуєш, то дуже важливо, щоб ти мені розповів/ла, гаразд, [ім'я дитини]?

С.3 А якщо я казатиму щось неправильно, виправ мене. Гаразд, [ім'я дитини]?

Почекайте на відповідь

Тож якби я сказав/ла, що ти дворічна дівчинка [коли інтерв'ю проводиться з п'ятирічним хлопчиком і т.д.], що ти відповіси?

Якщо дитина тільки заперечує і не виправляє вас, скажіть: Правильно, [ім'я дитини]. Ти не дворічна дівчинка. А як насправді?

Зачекайте на відповідь

Заохотьте дитину, якщо вона відповідає правильно: Масш рацію, [ім'я дитини], ти не дворічна дівчинка. Тепер ти знаєш, що слід сказати мені, якщо я помиляюся або кажу щось неправильно.

Пауза

Виправте неправильну відповідь: Ні, [ім'я дитини], тобі не [неправильна кількість років], тобі [правильна кількість]. Тож якщо я скажу, що ти зараз стоїш, що ти скажеш?

Зачекайте на відповідь

Гаразд.

[Ім'я дитини], тепер ти розумієш, що коли я щось кажу неправильно, тобі слід виправити мене й сказати, як правильно.

С.4 Частина моєї роботи полягає в тому, щоб розмовляти з [дітьми, підлітками] про те, що з ними сталося. Я зустрічаюся з багатьма [дітьми, підлітками], щоб вони могли розповісти правду про те, що з ними сталося. [Ім'я дитини], дуже важливо, щоб ти сьогодні розповів/ла мені правду про те, що з тобою сталося. Ти обіцяєш розповісти мені правду, [ім'я дитини]?

D. ПРОДОВЖЕННЯ НАЛАГОДЖЕННЯ КОНТАКТУ (ДОВІРИ) І ТРЕНУВАННЯ ЕПІЗОДИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ

Перед інтерв'ю визначте нещодавню, коротку, позитивну та значущу подію, в якій дитина брала активну участь. Якщо можливо, оберіть подію, яка відбулася приблизно в той самий час, що і ймовірне насильство. Якщо ймовірне насильство відбулося в конкретний день, під час конкретної події або типу події, запитайте про іншу подію або тип події.

Мені приємно познайомитися з тобою сьогодні, [ім'я дитини], і я хотів/ла би більше про тебе дізнатися.

D.1 Головне запрошення

Кілька [днів, тижнів] тому був/ло [свято, день народження, інша подія]. Розкажи все, що сталося [під час події], від початку до кінця, якомога краще.

Якщо подію перед тим не визначили, скажіть: Чи була в тебе нещодавно якась особлива подія, наприклад, чи ходив/ла ти на день народження абощо?

Якщо дитина не знаходить підходящої події, скажіть: Отже, я хочу, щоб ти розповів/ла мені все, що сталося [сьогодні/ вчора], відколи ти прокинувся/лась.

D.2 Подальші запрошення:

Повторіть першу дію, з якої почалася подія. Тоді запитайте:

А що сталося потім, [ім'я дитини]?

Використовуйте це питання протягом цього розділу, скільки потрібно, поки не отримаєте повний опис події.

Дякую тобі, [ім'я дитини], ти багато чого мені розповів/ла [якщо розповів/ла]. Я хочу поставити тобі ще кілька запитань стосовно того, що ти мені розповів/ла.

D.3 Запрошення з поділом на часові сегменти

Спробуйте використовувати три часові сегменти запрошень, хоча ви можете коригувати кількість і тип запрошень відповідно до можливостей і реакцій дитини.

[Ім'я дитини], я б хотів/ла, щоб ти розповів/ла мені усе про [подію]. Будь ласка, розкажи мені все, що сталося з моменту [події, про яку згадала дитина] до моменту [наступної події].

Якщо дитина має труднощі з розумінням окреслених сегментів, скажіть: Будь ласка, розкажи все, що сталося з моменту, коли почалося [заняття, про яке згадала дитина].

Дякую, [ім'я дитини] за те, що розповів/ла. Ти розповідаєш все дуже чітко, і це допомагає мені добре тебе розуміти.

D.4 Запрошення з підказкою

Спробуйте використовувати три запрошення з підказкою, але ви можете коригувати їх кількість залежно від можливостей та реакцій дитини. Зосередьтеся також на думках та почуттях.

Запрошення з підказкою можна використовувати в одному з двох форматів:

Розкажи більше про [заняття, предмет, думку, почуття].

Раніше ти говорив/ла про [заняття, предмет, думку, почуття]. Розкажи більше про це.

D.5 [Ім'я дитини], дякую, що розповів/ла про [назву події]. Коли ми сьогодні говоритимемо, дуже важливо, щоб ти розповідав/ла мені все, що з тобою відбувалося.

D.6 [Ім'я дитини], як ти поки що почувашся під час нашої розмови?

Якщо на попередній стадії дитина не йде на співпрацю й далі демонструє неохочість, розгляньте можливість завершення інтерв'ю на цьому етапі. Перейдіть до розділу G, щоб завершити, і призначте додаткове інтерв'ю, щоб продовжити налагодження контакту.

Е. ОСНОВНА ФАЗА

E.1 *Перехід до основних питань*

Важливо: Якщо дитина висловлює явний словесний опір, не заперечуючи при цьому факт насильства, перейдіть до розділу E.1.a “Підтримка в разі відкритої відмови” і реагуйте на опір, не використовуючи додаткових перехідних підказок.

А тепер, коли ми краще познайомилися, я б хотів/ла поговорити, чому [я, ти] сьогодні тут.

Якщо дитина висуває звинувачення на будь-якому етапі, перейдіть до розділу E.2.

Якщо дитина згадує про недоречну подію, скажіть: Я тебе почув/ла, [ім'я дитини]. Якщо хочеш, можемо пізніше це обговорити. Однак прямо зараз я хотів/ла би поговорити про дещо інше, що з тобою сталося.

1. Я розумію, що з тобою, мабуть, щось сталося. Розкажи мені про все від початку до кінця.
2. Як я казав/ла, моя робота — розмовляти з дітьми про те, що могло статися з ними. Дуже важливо, щоб ти сказав/ла мені, чому, на твою думку, [твоя мама, тато, бабуся] [привели тебе сюди сьогодні, я прийшов/ла поговорити з тобою сьогодні].
3. *Якщо дитина не висуває звинувачень і зовнішньо проявляє ухилення чи опір, ви можете звернутися до неї із загальними словами підтримки, які не стосуються конкретно її й не згадують про насильство:*

- a. [Ім'я дитини], моя робота — вислуховувати дітей, коли вони розповідають, що з ними сталося.
- b. [Ім'я дитини], я справді хочу знати, коли щось відбувається з дітьми. Саме тому я тут.
- c. [Ім'я дитини], тут діти можуть розповідати про хороші й погані речі, які з ними сталися.

4. Я чув/ла, що ти розмовляв/ла з [лікарем, вчителем, соціальним працівником, іншим професіоналом] у [певний час, певному місці]. Будь ласка, розкажи, про що ви говорили.
5. Я [бачив/ла, чув/ла], що у тебе є/були [зафіксовані травми, синці] на твоєму/твоїй [частині тіла]. Розкажи мені усе про [них].
6. [Ім'я дитини], чи сталося щось з тобою [у місці, у час ймовірного інциденту]?

Якщо дитина не висуває звинувачень і зовнішньо демонструє ухилення чи опір, ви можете використати деякі з наведених вище заповнень [а-с] або одне з наступних тверджень, які стосуються конкретно дитини, але все ж не згадують про насильство.

- d. Ти багато чого розповів/ла мені про себе. Думаю, тепер я краще тебе знаю, тож ти можеш розповісти мені більше про [різне, про хороше й погане], що з тобою сталося.
- e. Ти багато чого розповів/ла мені про себе, дякую тобі за це. Коли розмовлятимеш зі мною сьогодні, будь ласка, розкажи про решту, що з тобою сталося.
- f. [Ім'я дитини], якщо хочеш щось мені розповісти, [я хочу знати/почути, мені важливо знати/почути].

Якщо немає звинувачень або заперечення: оцініть ситуацію та сплануйте свої наступні кроки

Ви можете взяти до уваги вербальні та невербальні ознаки небажання дитини, щоб оцінити ситуацію та вирішити, чи продовжувати. Розгляньте можливість завершення інтерв'ю [перейдіть до E.1.b] та запланування додаткового інтерв'ю [Додаток 2], якщо ви вважаєте, що дитина чинить опір або уникає співпраці, і що додаткова сесія для встановлення довіри (контакту) може бути корисною.

Поступово виконуйте перехідні підказки, коли підозрюєте, що:

- *Насильства могло не бути. [Адже може бути важливо зрозуміти, чому виникли підозри.]*
- *Дитина не усвідомлює мети інтерв'ю.*
- *Дитина чинить опір вашим зусиллям або уникає співпраці, але існують серйозні побоювання щодо її добробуту або розслідування, тому затримка може поставити дитину в небезпеку.*

- 7. [Ім'я дитини], тебе хтось турбував?
- 8. [Ім'я дитини], хтось заподіяв тобі щось, що здалося тобі неправильним?
- 9. [Ім'я дитини], чи хтось [коротко підсумуйте звинувачення або підозри, не вказуючи імені ймовірного злочинця і не надаючи занадто багато деталей]?

Якщо дитина не висуває звинувачень, але зовнішньо проявляє ухилення чи опір, і є незалежні докази, що викликають підозру, ви можете використовувати вищезазначені підтверджувальні твердження [а-f] або одне з наступних:

- g. [Ім'я дитини], [я, інші] хвилюємося за тебе й хочемо знати, чи з тобою щось трапилось.
- h. [Ім'я дитини], якщо з тобою щось трапилось, і ти хочеш, щоб цього більше не було, можеш мені розповісти.
- i.1 [Ім'я дитини], якщо розповідати важко, то чому?
- i-2 [Ім'я дитини], тебе щось тривожить?
- i-3 [Ім'я дитини], що станеться, якщо ти мені розповіси?
- i-4 [Ім'я дитини], хтось сказав тобі не розповідати?
- j. Іноді діти думають, що якщо з ними щось сталося, то це їхня провина, але це не так.
- k. Хочеш розповісти мені чи ні — це твій вибір, а моя робота — дозволити тобі обрати.

10. [Ім'я дитини], я так розумію, що [ти, хтось] [повідомив, побачив] [коротко підсумуйте звинувачення або підозри, не вказуючи імені ймовірного злочинця та не надаючи занадто багато деталей]. Я хочу дізнатися, чи з тобою щось сталося.

E.1.a. Підтримувальні заяви, що допомагають впоратися з явними відмовами.

Якщо дитина чітко висловила небажання або труднощі із розкриттям інформації, але не заперечувала факт насильства, ви можете використовувати вищезазначені слова підтримки [a-k] та наступні висловлювання, що стосуються відкритої відмови взаємодіяти:

- l. [Ім'я дитини], я розумію, що тобі [опишіть складнощі, про які згадувала дитина, наприклад, що їй соромно]. Почнімо говорити, і я тобі допоможу.
- m. Багатьом дітям [опишіть складнощі, про які згадувала дитина], а я намагаюся їм допомогти.
- n. Я розумію, що тобі [опишіть складнощі, про які згадувала дитина], розкажи мені більше про це.
- o. *Якщо дитина висловила недостатню впевненість:* я впевнений/а, що ти можеш зі мною це обговорити.
- p. *Якщо дитина сказала, що хвилюється через щось конкретне, і ви можете їй це пообіцяти :* Не переймайся, я не [розкажу іншим дітям / пересвідчуся, що ти не запізнишся на автобус].
- q. Це твій вибір — казати мені чи ні, а я прийму твоє рішення.

E.1.b. Завершення інтерв'ю без висунення тверджень

Якщо під час з'ясування можливого факту насильства ви вважаєте, що дитина чинить опір або не йде на співпрацю і що для встановлення контакту (довіри) з нею буде корисно провести додаткову зустріч, припиніть інтерв'ю і заплануйте ще одне. Перейдіть до розділу G, якщо ви хочете припинити інтерв'ю.

E.2 Дослідження інцидентів

Протягом усієї основної частини важливо зберігати та зміцнювати встановлений з дитиною контакт (довіру), продовжувати висловлювати підтримку та працювати з пригніченням, пов'язані з вираженими заборонами, стресом та конфліктами.

Е.2а Пропозиція вільного пригадування

11.а. Пропозиція переходу до розповіді про інцидент вперше

Якщо дитина згадує про конкретний інцидент:

[Ім'я дитини], ти сказав/ла мені, що [коротко підсумуйте твердження дитини]. Розкажи все від початку до кінця якомога ретельніше.

Якщо дитина згадує про кілька інцидентів:

[Ім'я дитини], ти сказав/ла мені, що [коротко підсумуйте твердження дитини]. Розкажи все про [останній/перший раз/у місці/у час/конкретного інциденту] від початку до кінця.

Якщо дитина дає загальний опис і ви не можете визначити кількість інцидентів:

[Ім'я дитини], ти сказав/ла мені, що [коротко підсумуйте твердження дитини]. Це сталося один раз чи більше?

Залежно від відповіді, запропонуйте перехід до розповіді вперше. [11.а].

Якщо опис і далі загальний, скажіть:

[Ім'я дитини], ти сказав/ла мені, що [коротко підсумуйте твердження дитини]. Розкажи все від початку до кінця.

11.б. Наступні пропозиції

Повторіть опис дитини щодо дії/випадку, з яких почалася подія. Тоді запитайте:

А що сталося далі?

Використовуйте це питання стільки разів, скільки потрібно, доки не отримаєте повний опис ймовірного інциденту.

11.с. Пропозиції щодо часового сегментування

Ти багато що мені розповів/ла й допоміг/ла зрозуміти, що сталося. А тепер, [ім'я дитини], я хочу розпитати тебе більше про [назву інциденту].

[Ім'я дитини], пригадай той [день, ніч] і розкажи мені, будь ласка, все, що сталося з моменту [заняття, про яке згадувала дитина] до моменту [наступного заняття, про яке згадувала дитина].

11.д Пропозиції з підказкою

Пропозиції з підказкою можуть мати два формати:

- Розкажи більше про [заняття, предмет, почуття, думку].
- [Ім'я дитини], ти згадувала [заняття, предмет, почуття, думку]. Розкажи більше про це.

Використовуйте це запитання так часто, як це потрібно в цьому розділі.

Важливо! Пропозиції вільного пригадування необхідно здійснити до переходу до спрямованих запитань.

Е.2.б Спрямовані запитання

Якщо після максимального використання відкритих запитань деякі ключові деталі звинувачення все ще відсутні або залишаються неясними, використовуйте спрямувальні запитання.

12. [Ім'я дитини], ти казав/ла / згадував/ла про [заняття, предмет, почуття, думку]. [Як, коли, де, хто, що, який, скільки, що ти маєш на увазі]?

Важливо поєднувати відкриті питання зі спрямувальними там, де це можливо:

Розкажи мені більше про це.

E.2.c Дослідження декількох інцидентів

Якщо у відповіді на питання 1- 10 дитина згадує один інцидент:

13.[Ім'я дитини], те, що ти розповів/ла мені, сталося один раз чи більше?

Якщо дитина сказала, що такі інциденти траплялися більше ніж один раз, поверніться до питання 11 і з'ясуйте інформацію про додаткові інциденти. Останній, перший або найбільш пам'ятний інцидент часто з'ясовувати найкраще.

E.2.d Перерва

[Ім'я дитини], тепер я хочу переконатися, що все правильно зрозумів/ла, і подивитися, чи мушу запитати ще щось. Мені потрібно кілька хвилин, щоб обдумати твої слова і переглянути свої нотатки.

Під час перерви перегляньте отриману інформацію, перевірте, чи не бракує чогось, і сплануйте решту інтерв'ю. Обов'язково сформулюйте питання з варіантами відповідей у письмовій формі та розгляньте можливість замінити їх відкритими або спрямувальними запитаннями.

E.2.e Питання з варіантами вибору — отримання інформації, про яку дитина не згадувала.

Слід ставити ці цілеспрямовані запитання тільки в тому випадку, якщо ви вже спробували інші підходи й зрозуміли, що певна ключова для судового розгляду інформація все ще відсутня. Дуже важливо поєднувати питання з варіантами відповідей з відкритими пропозиціями [“Розкажи усе про це”], коли це можливо.

У разі декількох інцидентів слід скерувати дитину до відповідних інцидентів шляхом використання її власних слів.

14. [Ім'я дитини], коли ти розповів/ла мені про [конкретний інцидент у конкретний час і місце], ти згадував/ла про [заняття, предмет, відчуття, думку]. Чи було це [якась деталь, яку дитина може спростувати чи заперечити]?

Наприклад: Саро, коли ти була на кухні з Льюїсом, там був ще хтось з вами?

Якщо доречно, додайте пропозицію:

Розкажи мені все про це [заняття, предмет, відчуття, думку].

Перш ніж переходити до наступного інциденту, переконайтеся, що ви отримали всі відсутні деталі про кожен конкретний інцидент.

Ф. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО РОЗКРИТТЯ

Ти розповів/ла мені, чому прийшов/ла сьогодні поговорити зі мною. Ти дав/ла мені багато корисної інформації, яка справді допомагає зрозуміти, що сталося.

Якщо дитина згадувала, що розповідала комусь про інцидент[и], можете сказати:

Тепер я хочу зрозуміти, як інші дізналися про [останній інцидент].

Якщо дитина не згадувала, що розповіла комусь, з'ясуйте можливе розкриття інформації, сказавши:

Чи комусь іще відомо про те, що сталося?

Потім обговоріть процес розкриття інформації, звертаючи увагу на час розкриття, обставини, співрозмовників, можливі обговорення події та реакцію на розкриття інформації як з боку дитини, так і з боку співрозмовників. За можливості використовуйте відкриті запитання.

Г. ЗАКІНЧЕННЯ ІНТЕРВ'Ю

[Ім'я дитини], що ти робитимеш після нашої розмови?

Кілька хвилин поговоріть з дитиною на нейтральну тему.

Додаток 1: Налагодження контакту (довіри) за допомогою малювання

Якщо дитина не реагує, виглядає відстороненою, наляканою або байдужою під час етапу встановлення контакту (довіри), ви можете використати таку пропозицію:

[Ім'я дитини], хочеш намалювати якийсь своє улюблене заняття?

[Ім'я дитини], хочеш намалювати якусь веселу подію, що сталася з тобою?

Дайте дитині чистий аркуш паперу та приладдя для малювання і дозвольте їй малювати протягом декількох хвилин. Сядьте поруч з дитиною, посміхайтесь і заохочуйте її розмовляти під час малювання.

Не тлумачте малюнок. Ігноруйте те, що намалювала дитина, і спирайтесь лише на вербальну інформацію, яку дитина згадує під час або після малювання, використовуючи відкриті пропозиції.

Якщо дитина не розмовляє під час малювання або після нього, використовуйте відкриту пропозицію:

Розкажи про те, що ти намалював/ла.

Коли дитина закінчить малювати, похваліть її:

Дуже гарно, [ім'я дитини]. Дякую, що намалював/ла це.

Додаток 2: Коли потрібне додаткове інтерв'ю

Додаткове інтерв'ю може бути проведено, якщо слідчий вважає, що під час іншої зустрічі можна встановити кращий контакт (довіру), і це дозволить краще зрозуміти, чи відбулося насильство (перехідна фаза). Іноді може бути необхідним проведення двох-трьох інтерв'ю.

Загальні вказівки для додаткових інтерв'ю:

- 1. Заздалегідь зберіть особисту інформацію про дитину із зовнішнього джерела, щоб полегшити встановлення контакту (наприклад, інтереси, позитивні події з життя дитини, інша відповідна інформація).*
- 2. Перед наступним інтерв'ю перегляньте інформацію, отриману під час попереднього, щоб освіжити в пам'яті деталі розмови з дитиною.*
- 3. Залежно від дитини та обставин, основні правила можна коротко згадати на початку замість того, щоб повторювати їх у повному обсязі.*
- 4. Під час етапу встановлення контакту (довіри) розпитуйте про друзів, інтереси, важливі події або теми, які обговорювалися на попередніх зустрічах.*
- 5. На будь-якому етапі, якщо дитина робить звинувачення або згадує суттєву інформацію, перейдіть до основної (сутнісної) частини інтерв'ю.*
- 6. Як правило, додаткове інтерв'ю повинно відповідати структурі Протоколу з необхідними корективами для посилання на попереднє інтерв'ю, щоб розвинути раніше встановлений контакт (довіру).. Наприклад:*
 - Як ти можеш пригадувати, [мене звати...]*
 - Сьогодні знову [у мене тут відеокамера]*
 - Коли ми востаннє бачилися, ти розповів/ла, що [напр., тобі подобається грати у футбол]*
- 7. Прогрес та прийняття рішень щодо перебігу інтерв'ю та перехідної фази.*